

การพัฒนาทักษะการอ่านตีความด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*

THE DEVELOPMENT OF READING INTERPRETATION BY TEACHING THAI LANGUAGE
THROUGH LITERATURE FOR MATHAYOMSUKSA 2 STUDENTS

สุนารี ฝิปากเพราะ¹, ธิติรัตน์ เกษตรเอี่ยม², พิชิต แก้วสุริวงษ์³

Sunaree Feepakproe¹, Thitirat Kasetiam², Pichit Kaewsuriwong³

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์^{1,2}

Faculty of Education, Phetchabun Rajabhat University, Thailand.^{1,2}

โรงเรียนหนองไผ่ ในพระสังฆราชูปถัมภ์ จังหวัดเพชรบูรณ์³

Nongphai School (Royal Patronage), Phetchabun, Thailand.³

Email : Sunaree.fee@pcru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการอ่านตีความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 40 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านตีความ ด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านตีความของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม จำนวน 40 คน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.10 คะแนน และ 26.45 คะแนน โดยคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม จำนวน 40 คน ภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

คำสำคัญ : 1. การพัฒนาทักษะ 2. การอ่านตีความ 3. การสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) compare the reading interpretation by teaching Thai language through literature for Mathayomsuksa 2 students during Pretest and Posttest learning 2) examine students' satisfaction of teaching Thai language through literature. The sample group was 40 students of Mathayomsuksa 1 in Nong Phai School, Nong Phai District, Phetchabun Province, for academic year 2024. The sample group was collected Simple Random Sampling. The research instruments were the lesson plan of teaching Thai language through literature. The test of reading interpretation by teaching Thai language through literature. A satisfaction assessment form. The data analysis used mean, standard deviation and t-test dependent.

The research results found that: 1) The average score of the results of comparing reading interpretation during Pretest and Posttest learning were 16.10 and 26.45, which posttest score significantly is higher than pretest score at .05 level. 2) The overall satisfied of the result of the test on the student's satisfaction of learning was the high level satisfaction.

Keywords: 1. Skill Development, 2. Interpretive Reading 3. Thai language through literature

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ในปัจจุบันจะพบว่าเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา ก่อให้เกิดผลกระทบในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และโดยเฉพาะด้านการศึกษา ดังที่ ศิริพร ทิมคล้าย (2552) ได้กล่าวว่า ผลกระทบของเทคโนโลยีต่อการจัดการศึกษามีทั้งข้อดีและข้อจำกัด ดังจะเห็นได้จากความรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารตลอดจนความสามารถที่เข้าถึงข้อมูลข่าวสารโดยเฉพาะการขยายตัวของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นระบบคอมพิวเตอร์ที่อาศัยระบบดิจิทัล ซึ่งสามารถติดต่อสื่อสารกันได้โดยไม่มีข้อจำกัดได้ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของครูและนักเรียน ตลอดจนระบบการเรียนการสอนในโรงเรียนและการศึกษานอกระบบอีกด้วย ทั้งนี้เพราะการศึกษาเป็นตัวกลางทางสังคมที่สำคัญ ในการพัฒนาและถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ โดยอาศัยด้านการเมือง เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีเป็นสื่อที่สำคัญ และมีอิทธิพลสูงในการเร่งรัดหรือกำกับการเปลี่ยนแปลงสังคม ดังนั้นการศึกษาจะเป็นประโยชน์แก่สังคมมากน้อยเพียงใด จึงขึ้นอยู่กับความรู้จักใช้ทรัพยากรด้านการศึกษา และเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นเครื่องมือเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม

การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนเป็นนโยบายที่ได้รับความสำคัญเป็นลำดับต้น ๆ ในหลายระบบการศึกษา ซึ่งต่างเชื่อว่าจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม ผลจากการศึกษาวิจัยของ OECD/PISA ให้ข้อมูลที่น่าสนใจ และอาจทำให้ต้องมีการคิดทบทวนใหม่ เพราะจากรายงานที่เปิดเผยใน Students, Computers and Learning: Making the Connection (OECD,

2015) ทำให้เกิดปฏิกิริยาอย่างกว้างขวางทั่วโลก นั่นคือ คอมพิวเตอร์ไม่ได้ช่วยในการเรียนรู้ของนักเรียน แม้ว่าจะระบบการศึกษาเกือบทั่วทั้งโลกและรวมถึงประเทศไทยได้พยายามนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าไปสู่การเรียนการสอนในโรงเรียนโดยคาดหวังว่าจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ในรายงานพบว่า ทั้ง ๆ ที่เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาอยู่ในชีวิตประจำวันของคนทั่วไป แต่กับการเรียนรู้ในโรงเรียนกลับให้ผลไม่เป็นตามที่คาดหวัง รายงานชี้ว่าการใช้คอมพิวเตอร์อย่างหนักของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาหลายอย่าง เช่น นักเรียนมีผลการเรียนรู้ที่ลดลง นักเรียนขาดเรียนบ่อยครั้ง ฯลฯ สอดคล้องกับ รัชนิกุล ภิญญานวนวัฒน์ (2560) ที่กล่าวว่า การที่เทคโนโลยีต่าง ๆ ได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว รวมถึงเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับสื่อที่อ่าน ทำให้เกิดสื่อสังคมออนไลน์ซึ่งถูกใช้เป็นแหล่งสื่อสารและเผยแพร่สารสนเทศโดยเข้าถึงคนจำนวนมากได้ในเวลาอันสั้น รูปแบบการอ่านของคนในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยี แต่วัตถุประสงค์ในการอ่านนั้นยังคงเดิม คือ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับใช้ในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการศึกษา การประกอบอาชีพหรือการดำรงชีวิต

อีกทั้งมีเทคโนโลยีด้านภาพและเสียงจำนวนมากที่ให้ทั้งความรู้และความบันเทิงได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว เพราะสามารถเปิดได้ทุกที่ทุกเวลาเพียงแค่มืออุปกรณ์ในการเปิดใช้งาน ส่งผลให้สามารถทำกิจกรรมอื่น ๆ ไปด้วยได้ในขณะที่เราับสาร จนบางครั้งกระแสความเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้มนุษย์รับข่าวสารข้อมูลมากและรวดเร็วจนเกินไป จนอาจส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเฉพาะผลกระทบด้านการอ่าน กล่าวคือ นักเรียนอ่านน้อยลง จึงไม่ได้ฝึกกระบวนการคิดใคร่ครวญ พินิจ พิจารณาโดยละเอียดเพื่อทำความเข้าใจสารอย่างลึกซึ้ง จึงส่งผลให้ไม่ทราบความหมายและเจตนาที่แท้จริงของสารนั้น ๆ ดังที่ โชติมา วัฒนะ (2561) ได้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านพบว่า ผู้อ่านสนใจหรือมีแรงจูงใจในการอ่านทรัพยากรสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตมากขึ้น รวมถึงมีความต้องการการใช้งานอินเทอร์เน็ตกับกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การเล่นเกมและการใช้โทรศัพท์เพื่อความบันเทิง จึงส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมการอ่านที่เปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรสวรรค์ สุวณฺศรีย (2556) ที่พบว่า ปัจจัยที่เป็นสาเหตุทำให้นักเรียนไม่รักการอ่าน คือ นักเรียนส่วนใหญ่สนใจและใช้เวลาไปกับสื่อเทคโนโลยีและทำกิจกรรมอย่างอื่นมากกว่าการอ่าน ซึ่งจากผลการวิจัย ที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าความก้าวหน้าของเทคโนโลยีโดยเฉพาะสื่ออิเล็กทรอนิกส์และอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนเปลี่ยนแปลงไป ทำให้ผู้เรียนอ่านน้อยลง และมีทักษะในการอ่านจับใจความสำคัญ อ่านสรุปความ อ่านตีความ อ่านวิเคราะห์ และรวมถึงทักษะการอ่านขั้นสูงอื่น ๆ น้อยลง

การอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากการอ่านช่วยเพิ่มพูนความรู้ ทำให้เกิดปัญญา ช่วยให้พัฒนาตนเองและคุณภาพของคนในชาติ (รัชนิกุล ภิญญานวนวัฒน์, 2560) การอ่านงานเขียนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสารคดีหรือบันเทิงคดี ทั้งบทกวี วรรณคดี วรรณกรรม เรื่องสั้น บทความ ตลอดจนข่าวสาร ล้วนต้องอาศัยการแปลความ ทั้งแปลจากภาษาอื่น หรือแปลความหมายในภาษาเดียวกัน จากระดับภาษาหนึ่งสู่ระดับภาษาที่เข้าใจได้ง่ายกว่า จากนั้นก็ต้องอาศัยการตีความ เพราะบางครั้งภาษาก็มีความกำกวม หรือมีการใช้สำนวนโวหาร ที่ต้องรู้บริบทของผู้เขียนจึงจะเข้าใจได้อย่างถูกต้อง และบางทีที่ผู้เขียนใช้ภาษาที่กระชับ รวบรัดเพื่อความสวยงาม การจะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องที่อ่านได้อย่างถ่องแท้ ก็ต้องอาศัยการขยายความอีกด้วย

ในการรับสารไม่ว่าจะเป็นการอ่านการฟัง ผู้รับสารต้องพยายามทำความเข้าใจสารหรือความคิดของผู้ส่งสารเพื่อให้สื่อสารได้เข้าใจตรงกันหรือรู้เท่าทันความคิดของผู้ส่งสาร ได้รับผลกระทบจากการสื่อสารหากสารที่ส่งมานั้นเป็นการนำเสนอข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมา เช่น การเสนอข่าวของทางราชการการเขียนสารคดี ผู้รับสารย่อมเข้าใจสารได้ไม่ยาก แต่ถ้าสารที่ส่งมามีถ้อยคำที่แฝงความหมายหรือใช้กลวิธีการแต่งหรือการนำเสนอที่ไม่ได้สื่อความหมายตรงตามตัวอักษร ผู้รับสารจำเป็นต้องตีความเพื่อให้เข้าใจความหมายของสารได้อย่างถูกต้อง ถ่องแท้ และลึกซึ้ง (หม่อมหลวงคำยวง วราสิทธิชัย, 2563) เพราะในงานประพันธ์ต่าง ๆ ผู้ประพันธ์มักเป็นผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาเป็นอย่างดี บางครั้งก็อาจใช้ภาษาที่สละสลวย แต่ไม่ใช่ระดับภาษาที่คนทั่วไปจะอ่านแล้วเข้าใจได้ในทันที หรือผู้แต่งอาจจงใจซ่อนความหมายบางอย่างไว้เพื่อความสวยงามของภาษา หากเราอ่านแบบผ่าน ๆ ก็จะไม่สามารถเข้าถึงแก่นแท้ของสิ่งที่ผู้แต่งต้องการนำเสนอได้ หากต้องการที่จะเข้าใจความหมายที่ผู้แต่งสื่อให้ได้ใกล้เคียงที่สุด ผู้อ่านจะต้องใช้สติปัญญา พื้นความรู้ ประสบการณ์ และจินตนาการในการอ่านสารอย่างพิถีพิถัน ต้องสามารถแปลความ สรุปความ และตีความหมายของสารได้ ซึ่งทักษะในการอ่านดังกล่าวก็คือ “การตีความ” นั่นเอง ดังที่ กอบกาญจน์ วิเศษรัมย์ (2562) กล่าวว่า การอ่านตีความเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผู้อ่านแต่ละคนอาจตีความได้แตกต่างกัน เพราะการอ่านตีความเป็นการอ่านที่ต้องใช้ทั้งความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ของผู้อ่าน เพื่อนำมาพิจารณาเรื่องราว ดังนั้น การจะอ่านเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ ผู้อ่านจำเป็นต้องมีทักษะในการอ่านแปลความ สรุปความ และตีความได้

การเรียนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมเป็นการเรียนภาษาไทยแบบองค์รวม (Whole Language Approach) เกิดจากแนวคิดที่ว่าธรรมชาติของเด็กนั้นเกิดมาพร้อมกับความสามารถในการเรียนรู้ทักษะทางภาษาได้ด้วยตัวเองจากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว ผ่านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งการเรียนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมจะมุ่งสร้างการรู้หนังสือ (Literacy) หรือความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ จับใจความและตีความได้ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน ดังคำกล่าวของ วิเชียร ไชยบัง (2564) ผู้อำนวยการโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา จ.บุรีรัมย์ ที่กล่าวว่า “Literacy เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการทำให้ผู้เรียนเป็นนักเรียนรู้ ทำให้สามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจนทำให้เอาไปใช้ในชีวิตได้ดี เหมาะกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต”

ซึ่งการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมเป็นนวัตกรรมที่มีต้นแบบมาจากโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา จังหวัดบุรีรัมย์ โดยครูใหญ่วิเชียร ไชยบัง ผู้อำนวยการโรงเรียน และคณะครูที่ ร่วมกันคิดค้น และใช้การสอนวิชาภาษาไทยผ่านการเรียนรู้วรรณกรรม ซึ่งนอกจากเป้าหมายหลัก คือ เพื่อให้ นักเรียนการอ่านออกเขียนได้แล้ว ยังมีอีกเป้าหมายหนึ่ง คือ การเน้นสมรรถนะ การสื่อสาร จับใจความ ตีความ และการคิดขั้นสูง คือสามารถในการจัดการระบบการคิด วิเคราะห์ วิพากษ์ สามารถใช้ข้อมูลในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา มีความยืดหยุ่นทางความคิด ประสานหรือสังเคราะห์ความคิดที่แตกต่าง ริเริ่มความคิดใหม่ ๆ โดยใคร่ครวญถึงผลกระทบรอบด้านอย่างมีวิจารณญาณ นอกจากนี้ นักเรียนจะค้นพบหลักการ หลักภาษา จากการเรียนรู้ผ่านวรรณกรรมที่ ทำให้นักเรียนสนุกกับการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย (วิเชียร ไชยบัง, 2564)

จากการสอบถามคุณครู พิชิต แก้วสุริวงษ์ (2566) ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย โรงเรียนหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ เกี่ยวกับทักษะการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนหนองไผ่ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดทักษะการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านตีความ สังเกตได้จากการตอบคำถามจากการอ่าน ซึ่งนักเรียนไม่สามารถตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง ครบคลุม อีกทั้งนักเรียนไม่สามารถบอกเจตนาหรือวัตถุประสงค์ของผู้แต่งงานเขียนนั้น ๆ ได้อีกด้วย สาเหตุอาจเกิดจากนักเรียนในยุคปัจจุบันมักจะได้รับสารจากการฟังหรือดูมากกว่าการอ่าน จึงไม่ได้ฝึกทักษะการอ่านอย่างจดจ่อ พิจารณาใคร่ครวญถึงแก่นแท้ของสาร สอดคล้องกับรายงานการประเมินสมรรถนะด้านภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) ที่พบว่า นักเรียนยังมีความสามารถด้านการอ่านตีความในระดับต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด โดยเฉพาะในการวิเคราะห์เจตนาและวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ซึ่งเป็นทักษะที่ต้องใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณ รายงานยังระบุว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถสรุปใจความสำคัญหรือเชื่อมโยงข้อมูลจากข้อความที่อ่านได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งเป็นผลมาจากการขาดโอกาสในการฝึกฝนทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะให้พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่านตีความอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการบูรณาการวรรณกรรม บทเรียนที่มีความหมาย และการประเมินที่เน้นกระบวนการคิดเชิงวิเคราะห์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านภาษาไทยให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาทักษะการอ่านตีความของนักเรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านแปลความ สรุปความ และตีความ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่จะนำไปต่อยอดในทักษะการอ่านขั้นสูงอื่น ๆ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านตีความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม
- 2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม

3. สมมติฐานการวิจัย

- 3.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีทักษะการอ่านตีความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม
- 3.2 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมในระดับมากขึ้นไป

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ครูผู้สอน อาจารย์ และสถานศึกษาได้รับแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา รวมถึงแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่มีคุณภาพไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านตีความ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่เชื่อมโยงกับการคิด

วิเคราะห์และการเรียนรู้อย่างมีวิจารณญาณ ถือเป็นประโยชน์สำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านตีความด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experiment Research) โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 40 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม จำนวน 4 แผน 8 คาบ ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยใช้มาตราส่วนลิเคิร์ต 5 ระดับ และแปลผลตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545) พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านตีความ ด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน และแบบอัตนัย จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruence, IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item objective Congruence, IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการร่วมกับนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คือ นางสาวฐิติรัตน์ เกษตรเอี่ยม ซึ่งมีขั้นตอนเริ่มจากการขอหนังสืออนุญาตจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ไปยังโรงเรียนหนองไผ่ เพื่อดำเนินการวิจัย จากนั้นได้ชี้แจงรายละเอียดของการจัดการเรียนรู้และบทบาทของนักเรียนให้กลุ่มตัวอย่างทราบ ก่อนดำเนินการทดสอบก่อนเรียน ตามด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแผนทั้ง 4 แผน รวม 8 คาบ เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ได้ดำเนินการทดสอบหลังเรียนและให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบประเมินความพึงพอใจ แล้วจึงรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนและหลังเรียนโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้สถิติ t-test แบบ Dependent Samples เพื่อหาความแตกต่างระหว่างผลก่อนเรียนและหลังเรียน ส่วนข้อมูลจากแบบประเมินความพึงพอใจจะถูกวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6. ผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านตีความด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการอ่านตีความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม

และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

6.1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านตีความของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม

การเปรียบเทียบทักษะการอ่านตีความของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม จำนวน 40 คน มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านตีความของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	S.D. _D	t	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน	16.10	3.00	10.35	3.07	21.34*	0.0000
หลังเรียน	26.45	2.47				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านตีความของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม จำนวน 40 คน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.10 คะแนน และ 26.45 คะแนน โดยคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม จำนวน 40 คน มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. การสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการตีความ	4.53	0.51	มากที่สุด
2. การสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมช่วยให้นักเรียนมีทักษะการตีความที่ดีขึ้น	4.45	0.50	มาก
3. การสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมเป็นวิธีการที่แปลกใหม่ น่าสนใจ	4.35	0.53	มาก
4. การสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมเป็นวิธีการที่สนุกและท้าทาย	4.38	0.54	มาก

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
5. การสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมช่วยให้นักเรียนกล้าคิดและกล้าแสดงความคิดเห็น	4.50	0.51	มากที่สุด
6. การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนคิด เรื่อง ขั้นตอนอ่าน ขั้นตอนตีความ ขั้นตอนเชื่อมโยงหลักภาษา ขั้นตอนสรุป สื่อสาร/นำเสนอ	4.60	0.50	มากที่สุด
7. วรรณกรรมที่นำมาใช้จัดการเรียนรู้มีความน่าสนใจ	4.63	0.49	มากที่สุด
8. นักเรียนมีสมาธิจดจ่อมากขึ้น	4.28	0.45	มาก
9. นักเรียนมีสติ รู้ตัว และกำกับตัวเองได้	4.43	0.55	มาก
10. ในภาพรวม นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม	4.58	0.50	มากที่สุด
โดยรวมเฉลี่ย	4.47	0.31	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม จำนวน 40 คน ภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมในระดับมากถึงมากที่สุด

7. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาผลการวิจัย 2 ประการ คือ 1) เปรียบเทียบทักษะการอ่านตีความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

7.1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านตีความของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม จำนวน 40 คน พบว่าคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เนื่องด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมเป็นนวัตกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิดให้แก่ นักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการคิดขั้นสูง การจับใจความ ตีความ วิเคราะห์ วิพากษ์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งหลักสูตรการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม เป็นนวัตกรรมการสอนของโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา จังหวัดบุรีรัมย์ โดยครูใหญ่วิเชียร ไชยบัง ผู้อำนวยการโรงเรียน และคณะครูที่นำแนวทางการสอนวิชาภาษาไทยแบบองค์รวม (Whole Language Approach) มาใช้ ซึ่งแนวทางการสอนวิชาภาษาไทยแบบองค์รวมเชื่อว่าธรรมชาติของเด็กนั้นเกิดมาพร้อมกับความสามารถในเรียนรู้ทักษะทางภาษาได้ด้วยตัวเองจากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว ผ่านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมนอกจากเป้าหมายหลักคือ เพื่อมุ่งสร้างให้นักเรียนรู้หนังสือ (Literacy) หรือความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ จับใจความ ยังมีอีกเป้าหมายหนึ่งคือ การเน้นสมรรถนะ การ

สื่อสาร การจับใจความ ตีความ และความคิดขั้นสูง คือสามารถจัดการระบบการคิด วิเคราะห์ วิพากษ์ ใช้ข้อมูลในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา มีความยืดหยุ่นทางความคิด ประสานหรือสังเคราะห์ความคิดที่แตกต่าง ริเริ่มความคิดใหม่ ๆ โดยคำนึงถึงผลกระทบรอบด้าน โดยนักเรียนจะค้นพบหลักการ หลักภาษา จากการที่ครูเป็นผู้นำกระบวนการเรียนรู้ โดยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมจะเป็นการบูรณาการวรรณกรรมที่สะท้อนความคิดของมนุษย์เชื่อมโยงกับทักษะทางภาษาและการใช้หลักภาษาไทย ทำให้นักเรียนสนุกกับการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย (วิเชียร ไชยบัง, 2564) ซึ่งการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม มีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ครูในฐานะผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator) จะเลือกวรรณกรรมที่เหมาะสมกับระดับชั้นนั้น ๆ และดำเนินการตาม 5 ขั้นตอนของการสอน ได้แก่ ขั้นที่ 1: ขั้นคาดเดาเรื่อง โดยครูให้นักเรียนคาดเดาเนื้อเรื่องจากสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาพปก สิ่งของ คำสำคัญ เป็นต้น ขั้นที่ 2: ขั้นการอ่าน โดยให้นักเรียนอ่านจับประเด็น ทำความเข้าใจเรื่องผ่านการอ่านสำหรับเด็กเล็กอาจจะ ครูอ่านก่อน เด็กอ่านตาม อ่านพร้อมกัน เพื่อสร้างความมีส่วนร่วม ในขณะที่อ่าน คุณครูจะใช้จิตวิทยาเชิงบวกเข้าร่วมด้วย ชื่นชม เสริมพลังบวก กระตุ้นนักเรียนเป็นระยะ แล้วหลังจากนั้นให้นักเรียนอ่านเพื่อหาคำศัพท์สำคัญหรือที่เรียกว่าอ่านไฮไลต์คำ เพื่อสร้างอภิธานศัพท์เกี่ยวกับคำศัพท์ใหม่ คำศัพท์ยาก หรือคำศัพท์ที่น่าสนใจ จดบันทึกไว้ว่าจะแบ่งเป็นหมวดหมู่ ให้ออกแบบวิธีนำเสนอคำศัพท์ที่น่าสนใจ หรือไปหาบริบทการใช้คำศัพท์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ให้ความหมายไม่เหมือนกัน เพื่อสะท้อนความเข้าใจของนักเรียน ขั้นที่ 3: ขั้นการตีความได้บรรทัด โดยในขั้นนี้จะตีความ 2 ระดับ ได้แก่ระดับ 1 ตีความเรื่อง คือการทำความเข้าใจหรือค้นหาสิ่งที่เรื่องไม่ได้บอก โดยคุณครูพาดังคำถามจากเรื่องที่อ่าน เกี่ยวกับสัญลักษณ์ สัญลักษณ์ ความหมายแฝงจากคำสำนวนต่าง ๆ ที่ซ่อนภายในเรื่อง และระดับ 2 ตีความเพื่อสะท้อนความเชื่อ สังคม วัฒนธรรม ชีวิต เพื่อเปรียบเทียบกัน ระดับนี้จะค่อนข้างยากครูอาจจะต้องยกตัวอย่างให้ก่อนเพื่อเป็นแนวทาง หรือหยิบยกตัวอย่างประโยคในเรื่องมาช่วยกันตีความ หาความหมายที่ซ่อนอยู่ ขั้นที่ 4: ขั้นการเชื่อมโยงหลักภาษา เป็นขั้นที่ทำการเรียนภาษาไทยที่สนุกไปด้วย โดยคุณครูจะพานักเรียนจัดระบบข้อมูลและเปิดประสบการณ์ทางภาษาจากฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน แล้วพานักเรียนสร้างกฎเกณฑ์ทางภาษาหรือหลักภาษาไทย และสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียน ซึ่งถ้านักเรียนสามารถสรุปองค์ความรู้แล้วนำไปสู่การสร้างกฎเกณฑ์ทางภาษาได้ นั้นหมายความว่านักเรียนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียนและสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (Constructionism) สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเองจากการลงมือปฏิบัติ คิดค้นร่วมกันระหว่างผู้เรียนและคุณครูผู้ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก คอยชี้แนะ ส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning นี้จะสามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างสูงสุด และนำไปสู่ขั้นที่ 5: ขั้นการสื่อสารและสาระสำคัญผ่านเรื่องแบบต่าง ๆ โดยนักเรียนจะถ่ายทอดสารหรือสาระสำคัญผ่านสื่อต่าง ๆ ที่สร้างสรรค์ เช่น นิทาน การ์ตูนช่อง โปสเตอร์ นิทรรศการ งานเขียน เป็นต้น ตามแบบที่ตนเองถนัด

จากขั้นตอนการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม จะเห็นได้ว่าในทุกขั้นตอนคุณครูจะมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างค่อยเป็นค่อยไป และทุกกระบวนการมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงในทั้งตัวครูผู้สอนและโดยเฉพาะตัวนักเรียน ดังผลการวิจัยของ สุนารี ฝิปากเพระ และพิมพ์วี ศรีรัตน์ (2566) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ของนักเรียน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมร่วมกับกระบวนการ “ชง-เชื่อม-ใช้” ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมร่วมกับกระบวนการ “ชง-เชื่อม-ใช้” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.83 คะแนน และ 18.96 คะแนน โดยคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมร่วมกับกระบวนการ “ชง-เชื่อม-ใช้” ภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($M = 4.87, SD = 0.28$)

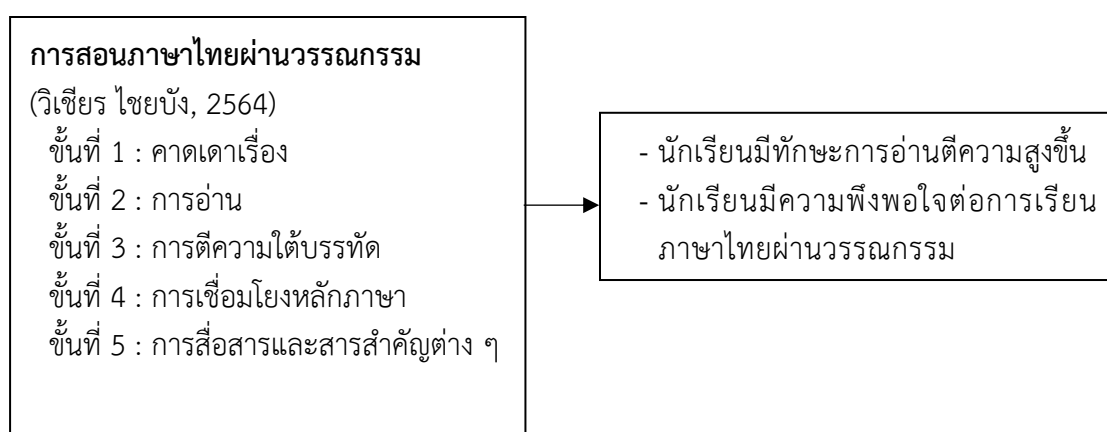
7.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม จำนวน 40 คน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมในระดับมาก – มากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านตีความสูงขึ้น อีกทั้งกระบวนการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมทำให้นักเรียนเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยได้อย่างสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินความพึงพอใจข้างต้นผนวกกับข้อคิดเห็นจากการประเมินของนักเรียนที่เขียนไว้ว่า “รู้สึกสนุกสนาน รู้สึกชอบ รู้สึกได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ” ทั้งนี้ อาจเนื่องด้วยกระบวนการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ไม่ซ้ำๆ ไม่ซ้ำซ้อน เนื่องจาก การอ่านตีความเป็นการอ่านที่ต้องใช้ทั้งความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ของผู้อ่าน เพื่อนำมาพิจารณาเรื่องราว ซึ่งการอ่านตีความเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผู้อ่านแต่ละคนอาจตีความได้แตกต่างกัน (กอบกาญจน์ วิเศษรัมย์, 2562) ดังนั้น กระบวนการนี้จึงส่งเสริมให้ผู้อ่านสามารถคิดต่างได้และแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ โดยทั้งนี้ต้องมีเหตุผลที่เหมาะสมสนับสนุน

นอกจากกระบวนการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมแล้ว การเลือกวรรณกรรมที่นำมาเป็นสื่อในการใช้สอนก็ถือเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาทักษะการอ่านตีความของนักเรียน โดยในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกวรรณกรรมเรื่อง รักในเอเดน ซึ่งเป็นผลงานของ ครูใหญ่วิเชียร ไชยบัง ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้คิดค้นนวัตกรรมการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม และยังได้รับรางวัล รองชนะเลิศอันดับหนึ่ง ประเภทวรรณกรรมสำหรับเยาวชน ในการประกาศผลการประกวดหนังสือดีเด่นรางวัล “เซเวนบุ๊กอวอร์ด” ครั้งที่ 7 ประจำปี 2553 โดยจุดเด่นของวรรณกรรมที่ครูใหญ่วิเชียร ไชยบัง เขียนนั้น คือการใช้ภาษาที่ลุ่มลึก แปลกใหม่ ผู้อ่านต้องใช้ทักษะการอ่านตีความ การคิดใคร่ครวญ จึงจะสามารถเข้าใจถึงแก่นแท้ได้อย่างลึกซึ้ง โดยในเรื่อง รักในเอเดน ผู้เขียนได้รวบรวมปฏิบัติการแห่งรักทั้งหมด 35 เรื่อง จากเหตุการณ์จริงที่พบเห็นได้ในปัจจุบัน เล่าเรื่องผ่านภาษารักในช่วงปี พ.ศ. 2554 - 2558 เรียบเรียงให้อ่านง่ายกะทัดรัด เป็นหนังสือสำหรับเยาวชนและทุกเพศทุกวัย บทกวีสะท้อนให้เห็นมุมมองของความรักที่อุบัติขึ้นบนโลก มีแก่นเรื่องเกี่ยวข้องกับความหมายของสิ่งต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับที่ใครจะตีความ เช่นเดียวกับความรักที่แต่ละคนย่อมตีความไม่เหมือนกัน ปฏิบัติการแห่งรักจึงต่างกันไป ทั้งความจริง ความดี ความงาม เป็นผลพวงจากการรังสรรค์ขึ้นมาของความรัก แต่กฎเกณฑ์ความรักกลับไม่มีกฎเกณฑ์ รักจึงกระทำให้เกิดผลได้ทุกอย่างตั้งแต่ความหวานชื่นไปถึงความระทมทุกข์ ทั้งยังกระทำกับทุกคนอย่างเสมอเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นวรรณกรรมที่เหมาะสมที่จะนำมาจัดการเรียนการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านตีความของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งอยู่ในวัยที่กำลังปรารถนาต่อความรัก

ด้วยความโดดเด่นดังกล่าว จึงเป็นส่วนสนับสนุนให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก หลังจากเรียนด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม

8. องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านตีความด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า การสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมเป็นการสอนภาษาไทยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางภาษา ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่มีต้นแบบมาจากโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา จังหวัดบุรีรัมย์ นำโดยครูใหญ่วิเชียร ไชยบัง ผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครู ซึ่งในงานวิจัยนี้จะใช้วรรณกรรม เรื่อง รักในเอเดน ที่แต่งโดย ครูใหญ่วิเชียร ไชยบัง เป็นสื่อในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านตีความ ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีทักษะการอ่านตีความสูงขึ้น และมีความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านตีความด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

9. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านตีความด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

9.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

9.1.1 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยผ่านวรรณกรรมช่วยพัฒนาทักษะการอ่านตีความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนักเรียนสามารถสรุปใจความ วิเคราะห์เจตนา และเข้าใจความหมายเชิงลึกของข้อความได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา ควรส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยบูรณาการวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ พร้อมกำหนดเป็นแนวปฏิบัติ หรือแนวนโยบายในระดับสถานศึกษา เพื่อยกระดับทักษะการอ่านของผู้เรียนให้ครอบคลุมการคิดวิเคราะห์ วิพากษ์ และตีความอย่างมีวิจารณญาณ นอกจากนี้ควร

สนับสนุนการจัดอบรมให้ครูผู้สอนภาษาไทยมีความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรมการสอนด้วยวรรณกรรม รวมถึงสนับสนุนการผลิตสื่อและหนังสือวรรณกรรมที่เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนในแต่ละระดับ

9.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

9.2.1 จากผลการวิจัยที่ยืนยันว่าการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมมีส่วนช่วยส่งเสริมการอ่านตีความอย่างชัดเจน ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยควรนำแผนการจัดการเรียนรู้และแนวทางการใช้วรรณกรรมไปบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนจริง โดยคัดเลือกวรรณกรรมที่เหมาะสมกับช่วงชั้นของผู้เรียน ปรับรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับพื้นฐานและความสนใจของนักเรียน และออกแบบคำถามที่กระตุ้นการคิดวิเคราะห์แทนการให้คำตอบโดยตรง นอกจากนี้ควรใช้แนวทางจิตวิทยาเชิงบวกในการสื่อสาร สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการอ่าน ครูผู้สนใจสามารถศึกษาต้นแบบจากโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ เช่น โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อถอดบทเรียนและนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง

9.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

9.3.1 เพื่อพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้จากการวิจัยนี้ ควรมีการตั้งหัวข้อวิจัยใหม่ที่เจาะจงมากขึ้นและเปลี่ยนระเบียบวิธีวิจัยให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เช่น การศึกษาการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง หรือชุมชนในการพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับระบบและสร้างความยั่งยืนในการพัฒนาการอ่านของนักเรียนในบริบทจริง นอกจากนี้ อาจมีการศึกษาผลของกระบวนการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมในการพัฒนาทักษะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัย หรือการเขียนสะท้อนความคิด โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะภาษาไทยแบบองค์รวม เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสารในระดับที่สูงขึ้นของผู้เรียน

9. เอกสารอ้างอิง

- กอบกาญจน์ วิเศษรัมย์. (2562). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- คำยวง วราสิทธิชัย, หม่อมหลวง. (2563). การตีความสาร. สืบค้นเมื่อ 27 ธันวาคม 2566. จาก <https://arts.tu.ac.th/tu104>
- โชติมา วัฒนะ. (2561). พฤติกรรมการอ่านหนังสือของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารบรรณศาสตร์ มศว.. 11(2). 185-195.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- พรสวรรค์ สุวัฒนศรีย์. (2556, กรกฎาคม-ธันวาคม). การสร้างเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปี ที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัย ราชภัฏเลย. 8(2). 22-33.
- รัชนิกุล ภิญญานันท์. (2560). ปัจจัยเชิงสาเหตุของการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านเพื่อรองรับโลกศตวรรษที่ 21. วารสารสุขุทัยธรรมาธิราช. 30(2). 21-35.

- วิเชียร ไชยบัง, (2564). **หลักสูตร สอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม**. สืบค้นเมื่อ 27 ธันวาคม 2566. จาก <https://www.khrudeegital.com/course>
- ศิริพร ทิมคล้าย. (2552). **ผลกระทบของเทคโนโลยีต่อการจัดการศึกษา**. สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2566. จาก <https://www.kroobannok.com/blog/13946>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). **รายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2562**. สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2566. จาก <https://www.nkp2.go.th/wp-content/uploads/2022/05/รายงานการประเมินคุณภาพผู้เรียน-NT-ปีการศึกษา-2562.pdf>
- สุนารี ฝักปากเพระ และพิมพ์วิ ศรีรัตน์. (2566). การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรมร่วมกับกระบวนการ “ซง - เชื่อม - ใช้”. **วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. 51(4). 1-12.
- OECD. (2015). **Students, Computers and Learning: Making the Connection, PISA, OECD**. Retrieved 25 December 2023. From <https://doi.org/10.1787/9789264239555-en>

10. คำขอบคุณ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านตีความด้วยการสอนภาษาไทยผ่านวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำเร็จได้โดยได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กอบกาญจน์ วิเศษมัย อาจารย์ฐิติกานต์ แก้ววิเศษ และอาจารย์พิชญา เชี่ยวภาษา อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ให้คำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ส่งผลให้สามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ

ขอขอบคุณ โรงเรียนหนองไผ่ อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย ขอขอบคุณ นางสาวฐิติรัตน์ เกษตรเอี่ยม นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผู้ช่วยเก็บข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ และว่าที่ ร.ต.พิชิต แก้วสุริวงษ์ คุณครูประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนหนองไผ่ ที่เป็นคุณครูพี่เลี้ยง คอยให้คำแนะนำ และอำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาผู้ช่วยเก็บข้อมูล ส่งผลให้การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทวิจัยในชั้นเรียน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567